

Kursplan

Nämnden för utbildningsvetenskap

Institutionen för pedagogik, psykologi och idrottsvetenskap

1GN201 UVK-kurs. OSB I – Perspektiv på läraruppdraget och skolan i samhället -grundlärare förskoleklass och grundskola åk 1-3, 7,5 högskolepoäng

Perspectives on the teacher assignment and the school and society - pre-school class and compulsory school Year 1-3, 7.5 credits

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för pedagogik, psykologi och idrottsvetenskap 2012-03-28

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2012

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Engelska B, Matematik B, Naturkunskap A och Samhällskunskap A (Områdesbehörighet 6B).

Mål

Kursen syftar till att utveckla kunskap om skolväsendets historia, värdegrund och samhälleliga villkor samt kompetens för läraryrkets uppdrag inom förskoleklass och grundskolans åk 1–3.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för vad uppdraget att arbeta som grundlärare i förskoleklass och grundskolans åk 1-3 innebär och diskutera detta i förhållande till gällande styrdokument
- beskriva hur det framväxande utbildningssystemet har samspelat och samspelar med lärarprofessionens utveckling, läraruppdragets förändringar och skolan som arbetsplats
- översiktligt redogöra för det svenska utbildnings- och skolväsendets organisation och uppdrag ur ett historiskt och samtida perspektiv med avseende på föränderliga samhälleliga villkor
- förklara och förhålla sig till frågor om demokrati och till utbildningsväsendets demokrati- och värdegrundsuppdrag inklusive hållbar utveckling, samt hur dessa uppdrag kan komma till uttryck i arbetet i förskoleklass och grundskolans åk 1-3
- utifrån didaktiska perspektiv reflektera över skolans verksamhet och undraget

- kunna utvärdera perspektiv och reflektera över skolans verksamhet och uppdraget som grundlärare med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans åk 1-3
- tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt som grund för lärarutbildning och ett professionellt yrkesutövande
- visa förmåga till kommunikativ kompetens i lyssnande, talande och skrivande till stöd för eget lärande och utvecklande av yrkeskunnande

Innehåll

Kursen handlar om vad det innebär att arbeta som grundlärare i förskoleklass och grundskolans åk 1-3. Utifrån begreppen demokrati, värdegrund och kunskap beskrivs lärarens uppdrag och yrkesroll samt skolans roll i samhället. Kursen behandlar även hur de institutionella sammanhangen, såsom traditioner, rutiner, lagar och internationella överenskommelser, har påverkat och påverkar skolans organisation och den vardagliga skolverksamheten. Begrepp knutna till skolans demokratifostransuppdrag, såsom värdegrund, mänskliga rättigheter, jämställdhet, mångfald och hållbar utveckling diskuteras och relateras till verksamheten i förskoleklass och grundskolans åk 1-3. Kursen behandlar skolväsendets tillkomst och utveckling i relation till relevanta samhällsförändringar. Dagens skola och lärarroll belyses därmed utifrån ett historiskt perspektiv där skolans dubbla roll som utbildare och fostrare av samhällsmedborgare beskrivs och problematiseras. I kursen introduceras begreppet didaktik och exemplifieras genom hur skolans demokratuppdrag kan förverkligas i undervisningen i förskoleklass och grundskolans åk 1-3 vilket lägger grunden för de studerandes förståelse för skolans samhällsuppdrag.

Professionsbas och professionell progression

Kursen introducerar förskoleklassen och grundskolan som arbetsplats och samhälllig institution. Här läggs en grund för ett professionellt förhållningssätt där sociala relationer och kommunikativ kompetens i tal och skrift utvecklar kunskaper som stärker studentens professionella förmåga att handla och reflektera på adekvat sätt i relation till barns/elevs lärande. Kursen ska förbereda för kommande VFU-period och de mål som finns formulerade i denna.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Kursen introducerar vetenskapligt förhållningssätt som centralt för studier inom högre utbildning och för professionellt yrkesutövande. I kursen introduceras litteratursökning i bibliotekets databaser som en del i ett sådant förhållningssätt. I samband med redovisningar tränas att sakligt och korrekt kunna använda vetenskapliga källor och att kritiskt granska och kommentera dessa.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och gruppuppgifter. Undervisningsformerna stödjer såväl utvecklandet av en professionell kommunikativ förmåga som en kritisk och demokratisk kompetens där studenterna genom beskrivningar, framställningar och kritiska frågor ges beredskap att hantera kursinnehållet i relation till de verksamheter och yrkespraktiker utbildningen avser.

Information om obligatorisk moment återfinns i studiehandledningen.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. Studenternas kunskapsutveckling och lärande kommer till uttryck i skriftlig och muntlig kommunikation och kunskaper, förståelse, färdigheter och förmågor prövas kontinuerligt utifrån utbildningens mål.

Examinationer sker genom skriftliga och muntliga redovisningar. Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts. Närmare specifikation av examinationsformerna och kriterier för bedömning ges i kursens studiehandledning. För betyget godkänd ska kursens mål vara uppnådda.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor efter ordinarie tentamenstillfälle (inom ramen för ordinarie terminstid).

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs kontinuerligt muntligt och skriftligt under kursens gång. Efter avslutad kurs genomförs en skriftlig kursvärdering. Kursvärderingen sammanställs och arkiveras på institutionen. Resultatet återkopplas till de studenter som gått kursen samt presenteras tillsammans med eventuellt vidtagna åtgärder för studenterna nästa gång kursen ges. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter och dylikt bekostas av den enskilde studenten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Ackesjö, Helena (2011). *Förskoleklassen – en ö eller en bro mellan förskola och skola?* Stockholm: Liber. Kap 1-3 och 9-11 (s 1-33 och 115-148).

Alexandersson, Mikael (2011). Att göra skillnad. I *Pedagogiska magasinet*, nr 2, 2011. Skickliga lärare. (pdf-fil).

Ask, Sofia (2011). *Hållbara texter: grunder för formellt skrivande*. Stockholm: Liber, (96 s). ISBN: 978-91-47-10428-4.

Broady, Donald (2007). *Den dolda läroplanen*. Göteborg: Krut: kritisk utbildningstidskrift, 03475409; 127 (3/2007). (pdf-fil).

Colnerud, Gunnel (2004). "Värdegrund som pedagogisk praktik och forskningsdiskurs". *Pedagogisk forskning i Sverige*. 2004, årg. 9, nr. 2, (s 81-98). (pdf-fil).

Dimenäs, Jörgen (red) (2007). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. 1. uppl. Stockholm: Liber. Kap 1 och 8 (ca 20 s).

Fällman, Barbro. (2002). *Tala & engagera. Populär presentationsteknik*. Lund: Studentlitteratur, (88 s). ISBN: 9144022921.

Lindensjö, Bo (1999). "Demokrati" i *Demokrati och medborgarskap*. Demokratiutredningens forskarvolym II. SOU 1999:77. Stockholm: Fakta info direkt (s 11-34). (pdf-fil).

Lindström, Gunnar & Penmlert, Lars Åke (2009). *Undervisning i teori och praktik – en introduktion i didaktik*. Umeå: Fundo förlag.

Lundgren, Ulf P, Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red), (Senaste upplagan) *Lärande, Skola, Bildning - grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur, (kap 1-4, 16-17).

Myndigheten för skolutveckling (2005). *Lärande om hållbar utveckling*. Stockholm: Liber, (21 s). Kan hämtas från www.skolverket.se

Orlenius, Kennert & Bigsten, Airi (2006). *Den värdefulla praktiken: yrkesetik i pedagogers vardag*. Stockholm: Liber.

Sandin, Bengt (2003). "Skolan, barnen och samhället – i ett historiskt perspektiv". I *Kobran, nallen och majjen. Tradition och förnyelse i svensk skola och skolforskning*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling, (16 s). (pdf-fil).

Säfström Carl Anders (2002). *Den demokratiska medhvararen står i skolan* Ur

Framtider, nr 3/2002. Institutet för framtidsstudier, (s. 10-15). (pdf-fil).

Aktuella styrdokument för förskoleklassen och den obligatoriska skolan (se www.skolverket.se).

Ytterligare texter kan tillkomma i samråd med undervisande lärare.

Referenslitteratur

Lundgren, Ulf P, Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red).(Senaste upplagan). *Lärande, Skola, Bildning - grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur, (kap 6-7).

Richardson, Gunnar (senaste upplagan). *Svensk utbildningshistoria. Skola och samhälle förr och nu*. Lund: Studentlitteratur (delar av 283 s).